

НОВІ ПРАВИЛА ОЧИЩЕННЯ МІСЬКИХ СТІЧНИХ ВОД В ЄС

[Вода, Нульове забруднення](#)

[Нульове забруднення, Вода](#)

16 жовтня 2023 року Рада ЄС ухвалила позицію щодо нових правил більш ефективного очищення міських стічних вод. Перегляд директиви спрямований на розширення сфери її застосування та узгодження з цілями Європейського зеленого курсу. Переглянута директива є одним із ключових досягнень у рамках плану дій ЄС щодо нульового забруднення.

Директива про очищення міських стічних вод була прийнята у 1991 році, щоб захистити довкілля від несприятливого впливу скидів стічних вод з міських джерел і конкретних галузей промисловості. Згідно з чинною директивою, держави-члени зобов'язані забезпечити, щоб стічні води з усіх агломерацій з населенням понад 2000 жителів збиралися та очищалися відповідно до мінімальних стандартів ЄС.

Комісія провела оцінку впровадження директиви у 2019 році. Ця оцінка підтвердила, що імплементація директиви призвела до значного скорочення викидів забруднюючих речовин. Одна з ключових причин ефективності директиви полягає у простоті її вимог, що дозволяє легко її виконувати. Сьогодні 98% стічних вод ЄС належним чином збираються, а 92% належним чином очищаються.

Однак оцінка показала, що все ще існують джерела забруднення, не враховані правилами. До них відносяться забруднення від менших агломерацій, переливи зливових вод і мікрозабруднювачі, які завдають шкоди довкіллю. Крім того, оцінка підкреслила, що сектор міських стічних вод є одним із найбільших споживачів енергії в державному секторі.

Нові правила спрямовані на вирішення проблем, що залишилися, та покращення внеску сектора у досягнення кліматичних цілей ЄС.

Сфера застосування директиви

Цілі директиви були розширені за межі лише захисту довкілля, та охоплюють також захист здоров'я людей і скорочення викидів парникових газів.

Для вирішення проблеми забруднення від малих агломерацій Рада розширила сферу застосування директиви, включивши до неї всі агломерації чисельністю **1250 осіб** і вище на відміну від 2000 осіб у чинній директиві.

Системи збору стічних вод і плани управління

Зобов'язання щодо створення міських **систем збору стічних вод** має бути поширене на всі агломерації чисельністю 1250 осіб і більше. Крайній термін виконання цього зобов'язання перенесено з 2030 року на 2035 рік, з деякими особливостями для менших агломерацій і держав-членів, які нещодавно приєдналися до ЄС. Наприклад, для держав-членів, які приєдналися у 2004 році та після 2006 року, зобов'язання можуть бути продовжені на 8 або 12 років відповідно, оскільки цим державам нещодавно вже довелося зробити значні інвестиції для імплементації директиви.

Нові правила встановлюють кінцеві терміни для держав-членів щодо створення інтегрованих планів управління міськими стічними водами: для агломерацій понад 100 тис. осіб – до 2035 р. та для агломерацій від 10 до 100 тис. осіб – до 2040 року. Такі інтегровані плани управління мають переглядатися принаймні кожні 6 років.

Очищення стічних вод

До 2035 року всі агломерації чисельністю 1250 осіб або більше будуть зобов'язані застосовувати **вторинну очистку** (тобто видалення органічних речовин, які можуть біологічно розкладатися) до міських стічних вод перед їх скиданням у довкілля. Винятки можливі для менших агломерацій і держав-членів, які нещодавно приєдналися до ЄС.

До 2045 року держави-члени повинні будуть забезпечити застосування **третинної очистки** (видалення азоту та фосфору) для агломерацій чисельністю 150 тис. осіб і вище. Третинна обробка буде обов'язковою у невеликих агломераціях у районах, де є ризик евтрофікації. Виняток можливий у випадку, коли очищені міські стічні води повторно використовуються для сільськогосподарського зрошення за умови, що відсутні екологічні та санітарні ризики.

Додаткова обробка, що видаляє широкий спектр мікрозабруднювачів («**четвертинна обробка**»), має стати обов'язковою для агломерацій чисельністю понад 200 тис. осіб до 2045 року, з проміжними цілями у 2035 та 2040 роках.

Розширена відповідальність виробника

Щоб покрити додаткові витрати, пов'язані з четвертинною обробкою, виробники фармацевтичних препаратів і косметики, що призводять до забруднення міських стічних вод мікрозабруднювачами, повинні будуть зробити свій внесок у витрати на цю додаткову обробку за допомогою схеми **розширеної відповідальності виробника** (РВВ). Рада погодилася, що РВВ має застосовуватися до будь-якого продукту, розміщеного на ринку, у будь-якій країні та будь-яким способом.

Енергетична нейтральність і відновлювані джерела енергії

Сектор очищення міських стічних вод може відігравати важливу роль у значному скороченні викидів парникових газів і допомозі ЄС у досягненні мети кліматичної нейтральності. Держави-члени визначили **ціль енергетичної нейтральності – до 2045 року** міські очисні споруди повинні будуть виробляти енергію, яку вони споживають. Цю енергію можна виробляти на майданчику або за його межами, а до 30% енергії можна буде придбати із зовнішніх джерел.

Спостереження за стічними водами та оцінка ризиків

Нові правила вводять зобов'язання для держав-членів контролювати параметри здоров'я у міських стічних водах

для відстеження наявності патогенів, відповідальних за захворювання людини та появу пандемій, таких як вірус SARS-CoV-2 (коронавірус), вірус поліомієліту та вірус грипу.

Крім того, держави-члени зобов'язані оцінювати ризики для довкілля та здоров'я людей, спричинені скиданням міських стічних вод, і, за необхідності, вживати додаткових заходів додатково до мінімальних вимог, встановлених у Директиві для усунення цих ризиків.

Детальніша інформація:

- [Прес-реліз на сайті Ради ЄС](#)